

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Відділення поліції № 3 (м. Заставна)
Чернівецького районного управління поліції Головного управління
Національної поліції в Чернівецькій області для виконання функцій
національного превентивного механізму 28.04.2023**

м. Чернівці, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», згідно з дорученням-вимогою від 20.04.2023 № 3415.2/23/53, групою НПМ у складі:

Пітей-Маляр Аліни Іванівни, головного спеціаліста відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи;

Вольської Вікторії Валеріївни, представника громадської організації здійснено планове відвідування місця несвободи – Відділення поліції № 3 (м. Заставна) Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області (далі – ВП № 3).

Підпорядкування:

Головне управління Національної поліції в Чернівецькій області, керівник – Нечитайло Віктор Олександрович;

Національна поліція України, керівник – Вигівський Іван Михайлович;

Міністерство внутрішніх справ України, міністр – Клименко Ігор Володимирович.

Місцезнаходження: 59400, Чернівецька область, Чернівецький район, м. Заставна, вул. Незалежності, 49.

Керівництво: Параскинюк Ігор Борисович Відділення поліції № 3 (м. Заставна) Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області.

Попереднє відвідування не проводилось.

Моніторинговій групі надали безперешкодний доступ до ВП № 3.

На вході до ВП № 3 є інформація про найменування органу поліції.

ВП № 3 обладнано відеокамерами, проте вони не працюють.

В черговій частині є аптечки в яких містяться ліки, необхідні для надання первинної домедичної допомоги, з актуальним строком придатності.

На дверях службових кабінетів розміщено таблички із зазначенням номеру кабінета, посади, прізвища, імені та по батькові службової особи.

Під час відвідування встановлено, що відповідно до вимог підпункту 1 пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у ВП № 3 обладнано 3 (три) кімнати для затриманих (далі – КЗ).

В кімнатах для затриманих ВП № 3 протягом 2023 року перебувало 13 (тринадцять) затриманих осіб. Ведеться Книга обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих. Під час відвідування затримані не утримувалися.

Після проведення слідчих дій затриманих осіб розміщують до ізолятора тимчасово тримання № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області.

Факти насильницького заподіяння смерті затриманих відсутні.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порухення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України)

Під час аналізу документів виявлено коригування шляхом виправлення інформації в журналах, що дає підставу вважати про ймовірність порушення часового проміжку перебування затриманих.

До прикладу в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених наявні виправлення годин прибуття та вибуття. Тобто це може свідчити проте, що години перебування деяких затриманих коригуються під необхідну кількість. Зокрема, час доставлення Р. до ВП № 3 о 16:50 05.03.2023, поміщений до камери затримання о 21:30 05.03.2023, а звільнений з кімнати о 13:50 06.03.2023, а в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених час залишення о 16:20 06.03.2023 (фото 7).

Відстежити фактичний час перебування у відділенні поліції та перевірити час залишення ВП № 3 затриманого не вдалося, так як відеоспостереження не ведеться.

Окрім того, при вивченні протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину встановлено ряд суттєвих порушень щодо його відповідності вимогам процесуального законодавства. Так, у порушення статті 104, частини 5 статті 208 Кримінального процесуального кодексу України службова особа відділення поліції у протоколі про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину складеному на Р. від 13.03.2023 не зазначає інформації щодо точного місця затримання, часу та місця складання протоколу (додаток 2).

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає, що незабезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету та правом відпочинку у нічний час може вважатися жорстоким поводженням.

2. Порухення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115)

В ході відвідування встановлено, що всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, службовими особами управління поліції не здійснюється підготовка щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги. Зокрема встановлено, що жоден працівник чергової частини відділення поліції не пройшов підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та не має відповідного посвідчення.

Під час спілкування встановлено факти, що працівники поліції не володіють положеннями Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156 у разі затримання осіб, які перебувають на замісній підтримувальній терапії та Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5 у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

3. Право на життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України)

Оскільки під час аналізу документів виявлено коригування даних в журналах, що дає підставу вважати про ймовірність порушення часового проміжку перебування затриманих без харчування, прогулянки, поміщення до кімнати для затриманих.

Також відповідно до Книги обліку затриманих, встановлено перебування у камерах для затримання 13 осіб (з 01.01.2023 по день перевірки), проте у ВП № 3 не організовано забезпечення харчування затриманих (розділ VIII пункт 8 Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440) (додаток 5).

Санітарно-гігієнічна кабіна не під'єднана до водопостачання та не обладнана дверцятами (фото б) (пункти 4.1.2., 4.3.3. ВБН В.2.2-1-2006 «Будинки

і споруди. Відомча інструкція з проектування кімнат для затриманих і доставлених чергових частин органів внутрішніх справ. Загальні положення та типові проектні рішення».

4. Право на повагу до приватного та сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України)

Порушення полягає у відсутності дверцят у санітарному вузлі (фото 6).

5. Порушення права на захист (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, статті 208, 213 КПК України, Закон України «Про безоплатну правову допомогу»)

Не повідомлені близькі родичі, члени сім'ї чи інші особи про затримання (частина 1 статті 213 Кримінально-процесуального кодексу України) (додаток 6).

Не призначено службової особи, відповідальної за перебування затриманих (стаття 212 Кримінально-процесуального кодексу України).

Облік усіх дій, що проводяться із залученням затриманово не ведеться.

У посадових інструкціях відсутній обов'язок щодо заборони катувань.

Також встановлено, що відмова від адвоката пишеться без присутності останнього.

Під час аналізу документації виявленого, що у протоколі затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення Р. фактично затриманий 05.03.2023 о 14.55 год., проте відповідно до Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги в графі 5 час вказаний – 15.45 год., що не відповідає принципу негайності (додаток 4).

Не проводяться звірки відомостей з метою виявлення фактів неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про затримання осіб, неприбуття або невчасного прибуття призначеного регіональним центром адвоката для надання затриманій особі безоплатної вторинної правової допомоги.

Камери відеоспостереження встановлені, проте відеофіксація не здійснюється (абзац 2 частина 6 розділу 1 Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440).

Не має спеціально обладнаної кімнати для проведення слідчих дій (пункт 3 наказу МВС України від 18.12.2003 №1561 «Про затвердження Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України»).

6. Порухення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

Порухення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» (далі–ДБН) у приміщенні Відділення поліцію не створені умови для відвідування маломобільних груп населення (фото 1, 5).

7. Інші порушення

Інформаційні стенди розміщені в кабінеті до якого не забезпечено вільний доступ відвідувачам (фото 2-4).

Облік осіб, які перебувають у ВП № 3 ведеться з порушенням вимог, передбачених Інструкцією з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженою наказом МВС України від 23.05.2017 № 440. Виявлено порушення порядку реєстрації осіб в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених. Інформацію про членів моніторингової групи не внесено до даного Журналу (додаток 3).

У Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (у графі 3), в якій вноситься тільки «Прізвище, ім'я, по батькові (без скорочення)» працівники чергової частини вносять інші непередбачені Інструкцією дані, зокрема персональні дані (дата народження) відвідувачів (додаток 3).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Керівнику Головного управління Національної поліції України в Чернівецькій області:

1.1. Розглянути результати моніторингу та вжити, в межах компетенції, заходи щодо усунення виявлених порушень.

2. Керівнику Відділення поліції № 3 (м. Заставна) Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області:

2.1. Призначити відповідального працівника за перебування затриманих осіб у підрозділі;

2.2. Призначити відповідального працівника за стан інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб;

2.3. Забезпечити належне оформлення протоколів затримання;

2.4. Забезпечити повідомлення родичів про затримання особи;

2.5. Забезпечити належне ведення журналів;

2.6. Здійснити підготовку службових осіб відділення поліції щодо володіння

знаннями і практичними навичками надання до медичної допомоги з отриманням відповідного посвідчення;

2.7. Вжити заходів щодо вивчення службовими особами відділення поліції Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії», затверджений спільним Наказом МОЗ України, МВС України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156;

2.8. Забезпечити систему відеоспостереження;

2.9. Забезпечити безбар'єрність для осіб з інвалідністю;

2.10. Розмістити інформаційні стенди в зоні доступності для відвідувачів;

2.11. Забезпечити право на приватність, а саме встановити двері в санітарних вузлах;

2.12. Контролювати зону приватності при встановленні відеоспостереження в кімнатах для затримання;

2.13. Забезпечити кімнату для проведення слідчих дій.

До звіту додаються наступні матеріали:

1. Фотознімки отримані за результатами відвідування ВП № 3.
2. Протокол затримання особи підозрюваної у вчиненні злочину на 5 арк. в 1 прим.
3. Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених на 5 арк. в 1 прим.
4. Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим на 2 арк. в 1 прим.
5. Книга обліку осіб, які поміщені до кімнати для затриманих на 7 арк. в 1 прим.
6. Протокол затримання особи підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення на 5 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини

Аліна ШТЕЙ-МАЛЯР

Фототаблица

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

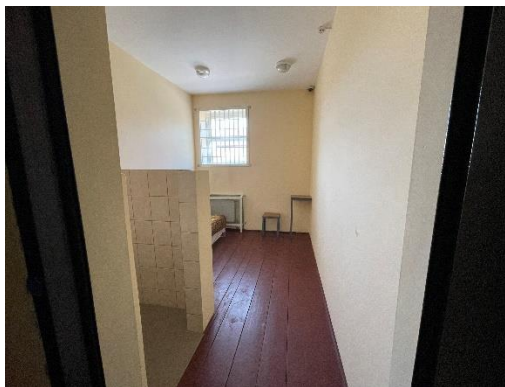

Фото 7

